

Leerlingboekje les 11 en 12

Schrijfo opdracht 6 Hoe help je bij een ongeval?

Conditie 1

M. Hoogeveen
Leren schrijven met peer response. SLO, 2012

In deze les leer je:

- **Dat je in instructies duidelijk moet maken in welke volgorde en op welke plaatsen dingen moeten gebeuren**
- **Dat je in instructies precies moet beschrijven hoe iemand iets moet doen**
- **Welke woorden je kunt gebruiken om de volgorde, de plaatsen en hoe iets moet duidelijk te maken**

Les 11 Hoe help je bij een ongeval?

Het schrijven voorbereiden en schrijven

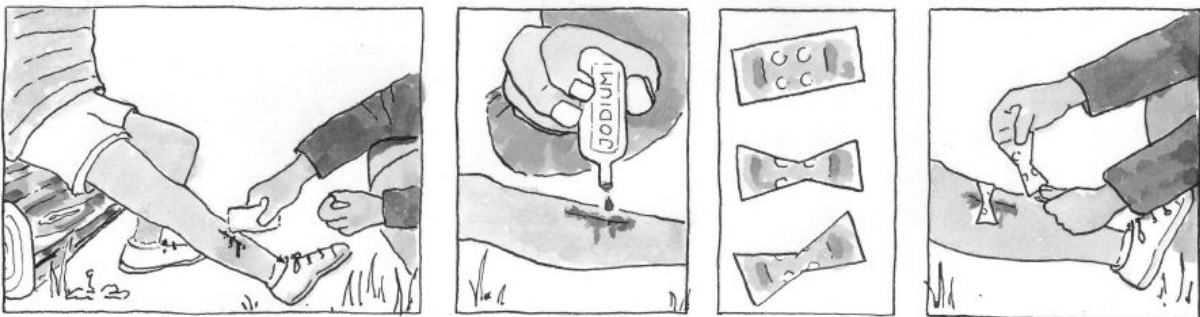
In deze les schrijf je een instructie voor hoe je iemand aan een touw uit een ravijn kunt ophijsen.

Als schrijver zorg je ervoor dat je instructie **duidelijk** is zodat de gebruiker precies weet wat hij moet doen. Maak duidelijk *wat* er gedaan moet worden en in *welke volgorde* en op *welke plaatsen* dingen moeten gebeuren.

› Lees in het volgende stukje hoe de schrijver de volgorde en plaatsen duidelijk maakt:

Snijwond hechten met zwaluwstaartjes

Pak eerst uit de verbanddoos de spullen die je nodig hebt: een schaar, een steriel gaasje, jodium en een rol pleister met gaas. Vraag dan de gewonde om zijn been helemaal te strekken zodat er geen spanning op de wond staat. Druk daarna met het steriele gaasje zachtjes op de wond. Doe dit totdat het ergste bloeden opgehouden is. Druppel vervolgens een beetje jodium over de wond. Knip dan van de rol pleister enkele strookjes van 2 cm breed. Hoeveel strookjes je nodig hebt, hangt af van de grootte van de wond. Zorg ervoor dat er niet meer dan 1 cm ruimte zit tussen de pleisters die je erop gaat plakken. Knip aan beide zijanten van de strookjes een stukje pleister uit zodat het midden van het strookje smaller is dan de uiteinden. Je hebt nu een zwaluwstaartje. Plak dit aan één kant van de snee stevig vast en trek het van daaruit strak en recht naar de andere kant. Zo komen de twee wondhelften tegen elkaar. Plak het zwaluwstaartje daarna aan de andere kant van de snee goed vast. Maak het af door op dezelfde manier de andere zwaluwstaartjes op te plakken.

Werkboekopdracht 1 (12 minuten)

› Ga naar je werkboekje en maak (werk alleen, 7 minuten):

- Een lijstje van vijf beschrijvingen in de tekst die aangeven **wanneer** of in welke **volgorde** iets moet gebeuren
(*tijdwoorden, werkwoorden, beschrijving met meer woorden*)
- Een lijstje van vijf beschrijvingen in de tekst die duidelijk maken **waar** iets moet gebeuren
(*plaatswoorden, beschrijving met meer woorden*)
- Twee duidelijke beschrijvingen uit de tekst (waarin precies met woorden wordt aangegeven om welke dingen het gaat) onduidelijk
- Kijk in je antwoordboekje na of je het goed hebt

› Bespreek wat je goed en fout had (werk samen, 5 minuten)

- Leg elkaar uit waarom iets fout is

› **Lees de volgende uitleg** (4 minuten):

Je hebt gezien dat een instructie **duidelijk** is als je precies beschrijft:

- wat iemand moet doen
- wanneer en in welke volgorde iemand iets moet doen (tijd)
- waar iets moet gebeuren (plaats)

Er is nog iets waarmee je een instructie voor de gebruiker duidelijk kunt maken: je moet precies beschrijven **hoe** iemand iets moet doen. Lees in de volgende voorbeeldzinnen hoe de schrijver dit doet:

1. Druk daarna met het steriele gaasje *zachtjes* op de wond.
2. Zorg ervoor dat er *niet meer dan 1 cm ruimte* zit tussen de pleisters die je erop gaat plakken.

De schrijver beschrijft niet alleen *wat* er moet gebeuren (een gaasje op de wond drukken, pleisters opplakken) maar ook heel precies **op welke manier** je dat moet doen (zachtjes drukken, niet meer dan 1 cm ruimte tussen de pleisters laten)

Dit is belangrijk om de instructie goed uit te kunnen voeren:

Als je in zin 1 het woord *zachtjes* weghaalt, drukt degene die de wond verzorgt misschien te hard met het gaasje op de wond. Dat doet de gewonde onnodig pijn en het gaasje kan vastplakken aan de wond, waarmee je de wond nog erger maakt.

Als je in zin 2 niet aangeeft op welke afstand van elkaar de zwaluwstaartjes vastgeplakt moeten worden, is de ruimte ertussen misschien te groot en zal de wond niet mooi dichtgaan.

› **Bespreek hoe je een instructie duidelijk maakt** (werk samen, 3 minuten):

- Leg het elkaar uit als je het niet begrijpt

Werkboekopdracht 2 (8 minuten)

› Ga naar je werkboekje (werk alleen, 3 minuten):

- Maak de zinnen compleet met woorden die aangeven hoe iets moet
- Kijk in je antwoordboekje of het goed is

› Bespreek wat je goed en fout had (werk samen, 5 minuten)

- Leg elkaar uit waarom iets fout is

Voor het schrijven

Jullie gaan **samen** een instructie schrijven voor hoe je iemand kunt redden die in een ravijn is gevallen. Jullie gaan eerst het schrijven voorbereiden.

› Lees de schrijfoopdracht:

Tijdens de wandeltocht is één van je klasgenoten in een ravijn gevallen. Hij is gelukkig niet gewond geraakt, maar kan niet zelf zonder hulp uit het ravijn klimmen. De spullen die nodig zijn om hem eruit te helpen hebben je klasgenoten bij zich. Schrijf een instructie voor hoe je je klasgenoot met een touw uit het ravijn kunt ophijsen.

Zorg ervoor dat de instructie **duidelijk** is. Beschrijf **wat** er moet gebeuren en **op welke manier** iets gedaan moeten worden. Maak duidelijk wanneer en in welke **volgorde** dingen moeten gebeuren (*tijdwoorden, werkwoorden, beschrijving met meer woorden*). Geef aan duidelijk aan op welke **plaatsen** iets moet gebeuren (*plaatswoorden, beschrijving met meer woorden*). Gebruik woorden die precies aangeven om welke dingen het gaat

Werkboekopdracht 3 (10 minuten)

Twee leerlingen uit jullie klas gaan dadelijk voordoen hoe je iemand uit een ravijn kunt redden.

› **Kijk goed naar wat zij doen** (werk alleen, 5 minuten):

- Welke spullen ze gebruiken?
- In welke volgorde doen ze dingen (tijd)?
- Waar doen ze iets (plaats)?
- Op welke manier doen ze iets (hoe)?

› **Schrijf je antwoorden op deze vragen kort op** (werk alleen, 2 minuten)

› **Bespreek jullie aantekeningen. Kijk in je antwoordboekje als iets niet duidelijk is** (werk samen, 3 minuten)

Tijdens het schrijven

› Schrijf jullie instructie (werk samen, 20 minuten):

- Gebruik jullie aantekeningen
- Lees tijdens het schrijven terug wat jullie geschreven hebben. Vraag je af of duidelijk is **hoe**, **wanneer**, in welke **volgorde** (*tijdwoorden, werkwoorden, beschrijving met meer woorden*) en op welke **plaatsen** (*plaatswoorden, beschrijving met meer woorden*) iets moet gebeuren. Let op of je woorden gebruikt die *precies aangeven om welke dingen het gaat*

› Bepaal samen hoe jullie gaan schrijven:

- Bijvoorbeeld: de een begint met typen en halverwege wisselen jullie.

Je tekst bewaren en printen (3 minuten):

- Sla allebei jullie tekst op met jullie **namen+les11versie1.doc**
- Print ieder jullie tekst en schrijf jullie **namen+versie1** erop
- Doe je tekst, je leerlingboekje en je werkboekje in je mapje en lever het in!

Les 12 Hoe help je bij een ongeval?

Na het schrijven: jullie tekst bespreken en veranderen

Jullie gaan nu zelf kijken waar jullie in jullie tekst tevreden over zijn en waarover niet. Daarna bespreken jullie met twee klasgenoten je tekst en gaan jullie je tekst veranderen.

Werkboekopdracht 4 (10 minuten)

› Lees **jullie tekst nog eens goed** (werk samen):

- Kijk of voor je klasgenoten duidelijk is **wat** er gedaan moet worden en **hoe** dat moet
- Kijk of duidelijk is **wanneer** en in welke **volgorde** iets moet gebeuren (*beschrijvingen met meer woorden, tijdwoorden en werkwoorden*)
- Kijk of duidelijk is op welke **plaatsen** iets moet gebeuren (*beschrijvingen met meer woorden, plaatswoorden*)
- Schrijf op waar jullie tevreden of niet zo tevreden over zijn. Leg uit waarom

Misschien kiezen jullie deze tekst voor "De Survivalgids" van jullie klas. Zorg ervoor dat hij zo goed mogelijk wordt. Bespreek en verander de tekst serieus!

› **Bespreek om de beurt jullie teksten** (werk met zijn vieren, 2 x 10 minuten).

Doe dat zo:

- Lees de tekst van jullie klasgenoten
- Vertel wat jullie goed vinden aan de tekst
- Lees waar de schrijvers tevreden of niet tevreden over zijn (werkboekopdracht 4)
- Vertel of jullie het eens zijn met waar ze tevreden of niet tevreden over zijn. Leg uit waarom
- Geef tips hoe de beschrijving van wat en hoe iets moet gebeuren beter kan
- Geef tips hoe de beschrijving van de volgorde en de plaatsen waar iets moet gebeuren beter kan (*beschrijvingen met meer woorden, tijdwoorden, plaatswoorden*)
- Kijk of jullie nog plaatsen zien waar de instructie duidelijker gemaakt kan worden

Werkboekopdracht 5 (20 minuten)

› **Schrijf op wat jullie aan je tekst willen gaan veranderen** (werk alleen, 5 minuten):

- Gebruik de tips die jullie in de tekstbespreking hebben gekregen

› **Verander jullie tekst** (werk samen, 10 minuten):

- Gebruik jullie aantekeningen
- Let op of jullie instructie **duidelijk** is (*beschrijvingen met meer woorden, tijdwoorden, plaatswoorden, beschrijvingen van wat er moet gebeuren en van hoe iets moet*)

Je tekst bewaren en printen (3 minuten):

- Sla allebei jullie tekst op met jullie **namen+les12versie2.doc**
- Print ieder jullie tekst en schrijf jullie **namen+versie2** erop
- Doe je teksten (versie 1 en versie 2) en je werkboekje in je mapje en lever het in!

Werkboekopdracht 6 (2 minuten)

› **Beantwoord de vragen in je werkboekje over hoe je in deze les je tekst geschreven hebt** (werk alleen)